

Agathe Backer-Grøndahl (1847 - 1907) Norsk kompositör och pianist

Agathe Backer växte upp i Holmestrand, Norge i en välbärgad familj med stort kulturintresse. Hennes föräldrar var amatörmusiker och det var genom dem hon till en början fick pianoundervisning. När Agathe var 10 år gammal flyttade familjen till Christiania som Oslo då kallades. Där fick hon undervisning av tonsättaren och pianisten Halfdan Kjerulf. Han insåg snart att Agathe hade en rik musikalisk talang. Hennes föräldrar önskade dock inte en publik karriär för sin dotter utan ville se henne gift så som seden var på den tiden. De gick ändå med på Kjerulfs inrådan med på att låta Agathe resa till professor Theodor Kullaks musikakademi i Berlin där hon studerade piano och komposition mellan 1865 och 1867.

Därefter återvände Agathe Backer till Norge och gav 1868 sin debutkonsert, där hon spelade Beethovens femte pianokonsert under Edvard Greigs ledning vilket blev en enorm succé. Året därpå gav hon sin debutkonsert som tonsättare vilken innehöll två orkestrala verk vilka blev mycket väl mottagna.

Fortsatta studier i piano skedde för Hans von Bülow i Florens och Franz Liszt i Weimar. Från början av 1870-talet byggde Agathe upp en fantastisk karriär med en lång följd av konserter i hela Skandinavien. 1875 blev hon invald i Sveriges Kungliga Musikaliska akademi. Samma år gifte hon sig med sångläraren Olaus Andreas Grøndahl. Paret fick tillsammans tre söner. Nu delade Agathe sin tid mellan familjeplikter, konserter, undervisning och då tid fanns - komponerandet. Trots dålig hälsa och tilltagande dövhet hade hon ett fulltecknat konsertschema, med framträdanden både i Skandinavien och övriga Europa. 1889 och 1890 blev hon till exempel väl mottagen och hyllad vid konserter i London och Birmingham. 1885 tilldelades hon den svenska medaljen Litteris et Artibus av kung Oscar II.

Dålig hälsa och problem med nerverna började att på allvar besvära Agathe Backer-Grøndahl från mitten på 1890-talet och hon kände sig färdig som pianist. Men efter stark övertalning av vännen Edvard Grieg gjorde hon comeback 1890 då hon spelade Griegs pianokonsert på musikfestivalen i Bergen. Det blev en artistisk seger och hon fortsatte sen spela för sin trogna publik i Norge, Sverige och Danmark. Vid 59 års ålder avled Agathe Backer-Grøndahl i sitt hem på Ormoya utanför Oslo. Vid det laget var hon nästan fullständigt döv.

Sammantaget har Agathe Backer-Grøndahl över 400 kompositioner i sin verkförteckning. Majoriteten är sånger med pianoackompanjemang och verk för piano. Det finns två verk för orkester bevarade i handskrift på Nasjonalbiblioteket i Oslo: "Andante quasi allegretto" för piano och orkester och "Scherzo". Båda verken kommer förhoppningsvis att finnas tillgängliga i modern kritisk utgåva i Norsk Musikinformasjons (MIC) katalog senare under 2009.